

A FSZEK Rottenbiller utcai könyvtárának zenei gyűjteménye

Mindenki hallott már róla, mindenki tud róla valamit, de vajon a teljes kép kinek a fejében jelenik meg ezt hallván: „a Rottenbiller gyűjteményében megtalálja”?

**Terry Hounsome:
Rock Record
a hetedik kiadás**

**Record Collector
2005. novemberi szám
borítója**

**és
tartalom-
jegyzéke**

Tudnunk kell róla: ez a gyűjtemény volt az első olyan nyilvános budapesti közgyűjtemény, amelyben az ide látogatók hozzáférhettek olyan „populáris” zenei felvételekhez, amelyek az 1990 előtti politikai vezetés által felállított 3T rendszeren belül (tiltás, tűrés, támogatás) az első két kategóriába tartoztak, azaz, vagy nem támogatták, vagy kifejezetten tiltották terjesztését. Mégis a könyvtári szolgáltatáson belül „polgárjogot” nyertek. Sajnos állományunk egy fontos, a korábbiakban meghatározó része: a „magyar alternatív” kazettatárunk, az új szerzői jogi törvény következtében, mára „holt tőkévé” vált, pedig annak idején még társadalomkutatók is felkeresték emiatt könyvtárunkat, és állományunk e részéért is az egész országból, de még a határon túlról is elzarándokoltak hozzánk az érdeklődők.

(Ezzel kapcsolatban engedtessek meg itt, magánvéleményem leírása! Én hibás koncepciónak tartom azt, hogy olyan zenekarok felvételeihez nem juthatnak hozzá a gyűjtők, amelyek nem jelenhettek meg a múlt rendszer elhibázott politikája miatt.)

Bár gyűjteményünk nem a legnagyobb, de specializálódásával még mindig képes keresletet támasztani. Digitális hangfelvételen több mint nyolcszáz lemeznyi válogatott blues hallható az 1900-as évek elejétől napjainkig. A Mississippi delta, Louisiana, Texas, Tennessee, Alabama, Virginia, Chicago, Detroit, San Francisco, Keleti part, Nyugati part, Közép-nyugat stb. tájairól és városából, szinte az összes észak-amerikai államból. Stílus tekintetében az Új Mexikóban játszott texmextől, a louisianai swamp blueson át, keresztül a Memphisben táncolt jugon, egészen a chicagói electric bluesig reprezentálja gyűjtésünk a teljes műfajt, függetlenül attól, hogy milyen „színű” az előadó. Sőt a világ más tájain működött zenészekről: Japántól Chiléig vagy Szlovákiától Dél-Afrikáig, Ausztráliáig található felvétel a cd-ék között. De a brit „blues boom” legjobb lemezei is kölcsönözhetőek: Mayall, Fleetwood Mac, Aynsley Dunbar, Cream, John Dummer, Jo Ann Kelly, Colosseum stb. Itt térünk át állományunk másik nagy csoportjához, az úgynevezett progresszív rockhoz, ami most kb. nyolcszázánál valamivel több korongot jelent. Ez igazán internacionális része a gyűjteménynek, mert az elismert brit „klasszikusok” (Pink Floyd, Jethro Tull, King Crimson, Colosseum és mások) mellett igazi ritkaságok is kölcsönözhetőek, mint az olasz Opus Avantra, Osanna, Le Orme, a lengyel Niemen, Grechuta, a német Out of Focus, a román Phoenix, amely kedvenceim egyike. De vannak japán, brazil, vagy épp finn együttesektől is felvételeink

**Record Collector
2005. novemberi szám
borítója**

Tudatosan törekedtünk arra, hogy a kevésbé ismert, de a műfajon belül értéket teremtő, sokszor az elismerteknél nem is rosszabb, sőt jobb zenét játszó, csak épp kevésbé ismert zenekarok is elérhetőek legyenek a mi gyűjtésünkben. Szeretnénk a lehető legteljesebb választékát bemutatni ennek a műfajnak, mert úgy látjuk, hogy a rock zenében a „kegyelmi állapot” a progresszív rock megjelenésével jött el. 1967-73 között ez az irányzat adta a legszínvonalasabb zenei-élményt a populáris zenét hallgatók körében. Valami hasonló zajlott le, mint tíz évvel korábban a jazz muzsikában. Az úgynevezett „neoprogresszív” zenekarok lemezeit is vásároljuk, bár ezeket hallgatva olykor olyan érzésünk támadhat, hogy rosszul zárták el a csapat 1973-ban. Sok az utánérzés és nehéz elválasztani a maradandót a divatostól. Az üzletek kínálatában való válogatáshoz a legjobb segédeszközünk: az 1989 óta járó angol havi folyóirat a Record Collector, a világ legelismertebb szaklapja. Három nagy egységből áll. Az első részben néhány oldalas ismertetések, tanulmányok találhatóak. Ezekben egyes zenekarok, vagy kiadók munkásságát mutatják be nagyon komoly, precíz diszkográfiákkal, vagy más esetben egy felvétel legfontosabb kiadásait az egész világra kiterjedően. A második részben, műfajok szerint rendezve, az adott hónapban megjelenő lemezekről tájékozódhatunk. Végül a kiadvány a hirdetésekkel zárul, ahol a világ bármely pontjáról beküldött eladási vagy vételi listák sorakoznak. Nagyon fontos része a lapnak a „back issues”, amely cím szerinti betűrendben sorolja a lapban

korábban megjelent írásokat, megadva a folyóirat sorszámát és mellé az oldalszámot.

A következő Terry Hounsome diszkográfiája a Rock record. Ez a hetvenes évek óta folyamatosan bővülve, újra és újra megjelenik, ma már cd-romként is. Százekenél több lemez és tízezres nagyságrendű előadó szerepel benne. Megbízható munka, bár vannak itt-ott tévedések, hiányosságok benne. Nagyon jó Dag Eric Asbjornsen: Cosmic dreams at play című lexikona, amely a német nyelvterületen működött zenekarokat ismerteti. Asbjornsen egy másik munkája is elengedhetetlen segítség, ez a Scented gardens of the mind címet viseli és húsz európai ország 1968 és 1980 közötti, a műfaj szempontjából legfontosabb zenekarait mutatja be a német nyelvterület kivételével, így nyújtva áttekintést majdnem az egész európai kontinensről. Az amerikai zenekarokról Vernon Joynson: Fuzz acid and flowers című munkája tájékoztat, alcíme szerint: átfogó ajánló az amerikai garázs, pszichedelikus és hippy rockhoz. A nyitó év 1964, és 1975-vel zárul.

Jazzból is nyolcszáz darab fölötti az állományunk, amelynek beszerzésében nagy segítségünk az All music guide to the jazz című amerikai diszkográfia. Ez, amelle

hogy ismerteti egy-egy lemez tartalmát, és megmutatja a zenekar összeállítását, egytől ötig osztályozza is az albumokat. Sőt azt is jelöli, hogy egy előadó valamely korszakából melyiket ajánlja, mint a legjellemzőbbet. Ezzel megkönnyíti a választást.

**Terry Hounsone:
Rock Record
a hetedik kiadás**

**All Music Guide
to Jazz**

A kiadó hasonló kötetei közül messze ez a legjobb. Elég jó még az általuk gondozott lexikonok közül a bluesról készült kötet, de ennek „osztályzatait” már nem tudom teljes mértékig elfogadni. Általában az az érzésem, hogy érezhetően más az amerikai értékrend, mint az európai. Ez tűnik ki az értékelésekből. Olyan jelentős felvételeket, amelyek elismerten a műfaj csúcsát jelentik leértékelnek, ugyanakkor középszerűeket fölmagasztalnak. Szeretik a válogatásokat, azok majdnem mindig legalább négy csillagot kapnak. A rockzenével foglalkozó kötetet kifejezetten gyengének tartom, így ítéleteit sem tekintem mérvadónak. Az All music guide megtalálható az Interneten is. Hatalmas adatbázis, ahol szinte minden zenei műfaj képviseltetve van és regisztrálás után enged „belehallgatni” a dalokba is. Webcíme: www.allmusic.com. Martsa Balázs könyve a „White boy blues”, amelynek alcíme: „A fekete zene fehér mesterei” kitűnő összefoglalás, bőséges tájékoztató apparátussal.

Mára az Internet nélkülözhetlenné vált a zenével kapcsolatos adatok megszerzéséhez, ezért gyűjtöm azokat az oldalakat, amelyek a leginformatívabbak.

Néhány azokból, amelyek jó segítséget nyújtanak:

<http://www.progarchives.com>
<http://mitglied.lycos.de/MartinPruckner>
<http://www.progressiveworld.ne>
<http://hem.passagen.se/honga/aussie.html>
<http://www.italianprog.com/index.htm>
<http://www.cduniverse.com>
<http://www.rock.co.za>
<http://www.cometrecords.com/>
<http://www.dustygroove.com/>
<http://eerock.boom.ru/Links/links.html>
<http://www.progressiverockonline.com>
<http://www.wirz.de/index.htm>

Cd-tárunk szerves kiegészítője kottatárunk, amely jelenleg közel ötszáz darab. Ez önmagában talán nem tűnik soknak, de a katalógusunkban minden szám címére, szerzőjére, az albumok címére, előadójára, ezen felül hangszerekre is kereshetnek használóink, így tizenötezernél több számcímet fed le. A gyűjtött műfajok a következők: jazz, rock, blues, musical, filmzene, folk. Igyekezünk olyan kottákat vásárolni, amelyek zenei tartalma fedésben van cd-állományunkkal, ezért kottáink tekintélyes része „meghallgatható”.

Rendkívül fontosnak tartottuk olyan olvasóbarát katalógus elkészítését, amely a laikus használó számára is egyszerűen kezelhető és csak egy, legfeljebb két kattintással elérhetővé teszi a lehető leginformatívabb weboldalt. Ezért a központi katalógus mellett, folyamatosan építjük saját cd katalógusunkat.

Ennek értelme, hogy itt csak saját cd-tárunk darabjai jelennek meg. Előnye az egyszerűbb használat: minden előadóhoz és lemezhez egy-egy URL cím csatlakozik. Így egy klikkeléssel elérhető az Interneten a tételhez kapcsolódó weboldal és a lemezek borítói is megtekinthetők, amely sok esetben informatívabb, mint a szöveges leírás. Ahol ez lehetséges volt, ott behallgatási lehetőséget teremtettünk az egyes felvételekbe. Az általunk épített katalógus felénél ezek a szolgáltatások már működnek. Ezt kifejezetten igényelték a gyűjtemény használói. Ma már az olvasó ezeket a szolgáltatásokat otthon is élvezheti. A <http://www.fszek.hu/> oldalon keresztül katalógusunk hallgatható is, nem csak nézhető. Ezeket nagyon sokszor kérték korábban használóink. Az általunk készített katalógusban a „műfaj” rovat bővebb tárgyszó felsorolásai segítenek egy-egy lemezt több szempont szerint is visszakereshetővé tenni, mert az általunk gyűjtött muzsikák ritkán sorolhatók csak egy műfajba és amellet precízebbé teszi a keresést, ezzel segítve a válogatót a pontosabb találatokhoz.

**All Music Guide
honlapja**

Reményeink szerint az állományunkról rajzolt pontos kép nemcsak olvasóink, hanem kollégáink körében is sikeresen népszerűsíti a Rottenbiller utcai könyvtár zenei gyűjteményét.

Hont Péter
hontpeter@freemail.hu